

DUŽNOST
JE MUSLIMANU RADITI
SUNNETOM, A ONAJ KOJI TO
POREKNE BIVA KAFIROM

وجوب العمل بالسنة

Abd-ul-Aziz ibn Baz

ساحة الشيخ عبد العزيز بن باز

جمعية إحياء التراث الاسلامي
إدارة بناء المساجد والمشاريع الاسلامية
الكويت

Abd-ul-Aziz ibn Baz

DUŽNOST JE MUSLIMANU RADITI
SUNNETOM, A ONAJ KOJI TO
POREKNE BIVA KAFIROM

وجوب العمل بالسنة

سماحة الشيخ عبد العزيز بن باز

اللغة البوسنوية

Skoplje, 1415/1994

Abd-ul-Aziz ibn Baz
Dužnost je muslimanu raditi sunnetom,
a onaj koji to porekne biva kafirom

Preveo:
Husejn Idriz Ademi

Izdavač:
Biblioteka "El-Kitabu ves-sunneh"

Za izdavača:
Kenan Bajrami

Lektor - Korektor:
Fatmire Ajdini

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**Dužnost je muslimanu raditi sunnetom, a
onaj koji to porekne biva kafirom**

Hvala Alahu, Gospodaru svjetova, i neka je Njegova nagrada onima koji se Njega boje, i neka je mir i spas Njegovom poslaniku Muhammedu a.s. i mir i spas njegovoj porodici i njegovim ashabima

Pa zatim:

Islamska se ulema složila, (na tome) da se osnove utvrđivanja Islamskih propisa t.j. halala i harama nalaze u Allahovoj knjizi t.j. Kur'anu kome je laž nepristupačna s bilo koje strane. Islamski se propisi isto tako nalaze i u sunnetu Muhammeda a.s. koji ne govori po hiru svome, već po onom što mu se objavljuje.

Osnovna prava

KUR'AN – Uzvišeni je Allah na mnogim mestima u Kur'anu zapovjedio ljudima da je njegova osnovna dužnost pridržavati se Kur'ana, i pokoravati se njegovim propisima. Kaže Uzvišeni:

"Sljedite ono što vam se od Gospodara vašeg objavljuje i ne uzimajte, pored Njega, nekog drugog kao zaštitnika; a kako vi malo pouku primete" POG. A'raf 3

"A od Allaha vam dolazi svetlost i Knjiga kojom Allah upućuje na puteve spasa, one, koji nastoje da steknu zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji svojoj iz tmina na svjetlo i na pravi put im ukazuje" POG. Ma'ide 15/16

"One koji ne vjeruju u Kur'an, pošto im je objavljen . . . A on je, zaista, knjiga zaštićena, laž joj je strana, bilo s koje strane, ona je objava od Mudroga i hvale dostojnoga" POG. Fusilet 41/42

"A meni se ovaj Kur'an objavljuje da na njime vas i one koje do njih dopre opominjem" POG. An'am 19

"Ovo je obznana ljudima i da njome budu opomenuti" POG. Ibrahim 52

Isto tako, veliki broj vjerodostojnih hadisa, iz kojih se jasno vidi da je muslimanu osnovna dužnost pridržavati se Kur'ana, a ko se njega drži, pa taj je upućen, a ko ga zapostavi, pa taj je u velikoj zabludi, A, Poslanik je a.s. na svome oproštajnom hadžu rekao:

"Ostavljam vam nešto s čime nikada nećete zalutati ako se toga budete pridržavali, knjiga Allahova" PR. Muslim

Prenosi se od Zejda ibn Erkama r.a. da je Poslanik a.s rekao: "Ostavljam u vama dvije težine, prva je knjiga Allahova, u njoj je uputa i svjetlost, pa se nje prihvatite i nje se pridržavajte PR. Muslim

A, hadisa koji govore o Kur'anu je puno, a isto tako i reči ashaba i prve Islamske uleme upućuju na rad i pridržavanje Kur'ana sve to u skladu sunneta Poslanika Muhammeda a.s.

Osnova duga

SUNNET – to je sve što je vjerodostojnom predajom doprlo do nas od postupaka i govora Muhammeda a.s. posredstvom njegovim ashaba i onih povjerljivih prenosioca koji su ispravno slijedili put svog Poslanika a.s.

Mi u ovu osnovu vjerujemo punim imenom, kao što je to radila Islamska ulema koja je sunnetom dokazivala šerijatske propise, a te je iste propise prenosila ummetu putem predavanja i raznih izlaganja u mesdidima (džami-jama).

Dokaza koji upućuju na to je da sunnet druga osnova Islamskih propisa je puno, a od najvažnijih nam je dokaza knjiga Allahova. U njoj nalazimo naređenje da je naša osnovna dužnost pratiti sunnet i pokoravati se istom. Ovo je naređenje upućeno Poslanikovim savremenikima, jer je Poslanik a.s. poslat svim svjetovima do sudnjega dana.

A, on je Muhammed a.s. tumač Kur'ana, i on objašnjava Kur'an svojim postupcima, rečima i odobravanjima u pojedinim pitanjima. A da nije sunneta, mi ne bismo znali broj rek'ata u namazu, i svojstva tog namaza. Ne bi isto tako znali propise posta i zekata, hadža i džihada, ne bi znali način zapovjedanja dobra i odvratanja od zla, ne bi znali pojedinosti propisa u međuljudskim odnosima, ne bi znali haram koji nije spomenut u Kur'anu, a ne bi znali ni način sprovođenja šerijatskih kazni.

"I pokoravajte se Allahu i Poslaniku da bi vam milost bila ukazana" POG. Ali Imran 132

"O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i predstavnicima vašim. A ako se u nečem ne snalazite, obratite se Allahu i poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i tumačenje ljepše" POG. Nisa 59

"Onaj ko se pokorava Poslaniku pokorava se i Allahu; a onaj ko se okrene – pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš" Nisa 80

Kako se može pokoriti Poslaniku i povratiti ono čemu se muslimani razilaze knjizi Allahovoj i sunnetu Muhammeda a.s. ako se mi ne služimo dokazivanjem tim sunnetom? Ili, kako je moguće to postignuti kad sunnet nije sačuvan?

Shodno ovim rečima Allah je ljudima dozvolio nešto što zapravo i ne postoji. A, ova je reč najveća laž, i predstavlja kufr u svojoj otvorenoj slici, kufr koji je popraćen lošim mišljenjem o Allahu, Uzvišenom Stvoritelju. Kaže Uzvišeni:

"A tebi objavljujemo Kur'an da bi objasnio ljudima ono što im se objavljuje, ne bi li oni razmislili" POG. Nahl 44

"Mi tebi objavljujemo knjigu, da bi im objasnio ono oko čega se oni razilaze, i da bude vjernicima uputa i milost" POG. Nahl 64

"Reci: pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku; a ako ne htjednete, on je dužan da radi ono što se njemu naređuje, a vi ste dužni da radite ono što se vama naređuje, pa ako mu budete poslušni, bićete na pravom putu, a Poslanik je jedino dužan da jasno obznani" POG. Nur 54

A vi namaz obavljajte i zekat dajte, i Poslaniku se pokoravajte da biste pomilovani bili" POG. Nur 56

"Reci: o ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik, njegova vlast je na nebesima i na zemlji: drugog božanstva osim Njega nema; – oživljava i usmrćuje, zato vjerujte u Allaha i Poslanika njegova, vjerovjesnika, koji ne zna da čita i piše, koji vjeruje u Allaha i riječi njegove; njega slijedite da biste na pravom putu bili: POG. A'raf 158

Iz ovih se ajeta jasno vidi da se uputa i milost nalaze u praćenju sunneta Muhammeda a.s.; A, kako je moguće

postignuti tu uputu i milost a ne postupati u skladu sa njegovim sunnetom s.a.v.s A kamoli riječ koju neki izgovaraju da sunnet nije oslonac u šerijatskim propisima. A uzvišeni Allah kaže:

"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih bolna patnja ne nađe" POG. Nur 63

"A ono što vam Poslanik da, to uzmite; a ono od čega vas odvрати, pa toga se klonite" POG. Hasr 7

Ajeta u vezi ove teme je puno, i svi ti ajeti upućuju na to da je osnovna dužnost pokoriti se sunnetu Poslanika a.s. kako što smo prethodno i spomenuli da je isto tako osnovna dužnost pridržavati se Kur'ana u kome se nalaze propisi kojima smo obavezni pokoravati se, bez razlike na to dali su to ajeti harama ili su pak to ajeti halala.

Kur'an i sunnet su prva dva oslonca u Islamu, koja su istovremeno i nerazdvojiva jedan od drugog. A ko porekne jedan od ova dva oslonca porekao je i onaj drugi jer su oni nerazdvojni, kao što smo maloprije i spomenuli.

A ovo poricanje predstavlja kufr i zabludu, a poricatelj se više ne ubraja u članove Islamske zajednice. Puno je hadisa koji upućuju na to da je praćenje sunneta obaveza svim muslimana. Mi smo ovdje odabrali samo neke od tih hadisa i to kako slijedi:

– prenosi ebu Hureje od Poslanika a.s da je rekao:

"Ko mi se pokori, pa taj se pokorio Allahu; a ko se o meni ogriješi pa taj se o Allaha ogriješio" PR. Buhari-Muslim

– Također od ebu Hurejreta da je Poslanik a.s. rekao:

"Sav će moj ummet unići u džennet osim onog koji to odbije;

– rekli su – : O, Allahov poslaniče, a ko je taj što odbija? –

– reče –: ko mi se pokori unide u džennet, a ko o mene ogriješi pa taj je odbio" PR. Buhari

Prenosi Ahmed ibn Hanbel, ebu David i Hakim, vjerodostojnim lancem predaje, od Mikdama ibn Ma'dija Kerebija, a ovaj od Poslanika a.s. da je rekao:

"Meni je data Knjiga i ono slično njoj, s njome (sunnet); gotovo da (na jedini) čovjek naslonjen na svojoj naslonjači kaže: – držite se ovog Kur'ana, pa ono što u njemu nađete od halala, pa to halalite, a ono što u njemu nađete od harama, pa to haramite".

Prenosi ebu David i ibn Madže vjerodostojnim senedom¹ od ibn ebi Ra'fia a ovaj od svoga oca, a ovaj od vjerovjesnika a.s. da je rekao:

"Ne nalazim nekog od vas naslonjenog na svojoj naslonjači; dolazi mu stvar od mojih stvari s kojima sam nešto naredio ili sam od nečega odvratio, pa kaže: – ne znamo, šta smo našli u knjizi Allahovoj, to smo slijedili"

Prenosi Hasan ibn Džabir koji kaže: – čuo sam Mikdama ibn Ma'dija kako kaže: – haramio je Allahov poslanik a.s. dana Hajbera neke stvari, pa je zatim rekao: – gotovo da me neko od vas ugoni u laž, naslonjen, govoreći mojim govorom, pa kaže: – između nas i vas je knjiga Allahova, pa ono što u njoj nađemo od halala, to smo halalili a ono što u njoj nađemo od harama, to smo haramili; A zaista ono što je haramio Allahov Poslanik jeste poput onoga što je Allah haramio" PR. Tirmizi – hadis je tačan – (sahih).

A puno je hadisa u kojima vidimo Poslanika a.s. kako savjetuje svoje ashabe, da njegove riječi prenesu onima koji te riječi nisu čuli, jer možda odsutni bolje shvati i razume te riječi od onoga koji ih je čuo. Tako je Poslanik a.s. savjetovao svoje ashabe na oproštajnom hadžu, pa im

1) sened – lanac vjerodostojne predaje

je govorio da prisutni obavjesi odsutnoga, jer možda obavješteni shvati bolje od onog koji ga je obavjestio.

I iz ovog hadisa vidimo da je vadžib² prenositi hadis Muhammeda a.s. i da svaki onaj do koga dopre određeni hadis, mora raditi po njemu, jer ako on posle toga ne postupi u skladu sa sadržajem tog hadisa onda taj hadis biva protiv a ne u njegovu korist. A već smo spomenuli hadise koji odslikavaju posledice suprotstavljanja sunnetu Allahovog poslanika Muhammeda a.s.

A ashabi su Poslanikov sunnet a.s. sačuvali i preneli pokoljenjima poslije njih, a ovi onima poslije njih, i tako nam je sunnet dostavljen s generacije na generaciju, a ulema je sve to sakupila u svojim knjigama i razjasnila tačan od netačnog hadisa, i postavila pravila po kojima se mora raditi pri čišćenju hadisa da bi se zaista mogao razlikovati tačan od netačnog hadisa.

A, hadiska je ulema sačuvala sunnet Poslanika a.s. kao što su sačuvali Allahovu knjigu u kojoj On kaže:

"Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo mi njega sačuvati" POG. Hidzr 9.

A nema nikakve sumnje u to da je sunnet Allahovog Poslanika objava Allahova, pa je zato On Uzvišeni sačuvao sunnet kao što je sačuvao Svoju knjigu, i On je Uzvišeni odredio sunnetu ulemu koja će ga štititi od pokvarenjaka i lažljivaca, od komentara neznalica, i od ljutih Islamskih neprijatelja.

Uzvišeni je Allah sunnet Svoga Poslanika a.s. učinio tumačem Kur'ana časnog, i razjašnjivačem propisa koji su spomenuti u globali, a isto tako se u sunnetu nalaze propisi koji nisu spomenuti u Kur'anu k. npr. pojedinosti o propisima dojenja, neki djelovi propisa o nasljedu, zabrana istovremene ženidbe s ženom i njezinom strinom

2) vadžib – obligatna dužnost

ili tetkom, i drugi propisi koji su objašnjeni u sunnetu a nisu spomenuti u Kur'anu.

Prenosi se od ebu Hurejre da je rekao: – "nakon smrti Poslanika a.s. odmetnu se ko se odmetnu od Arapa; – reče ebu Bekr: – Tako mi Allaha boriću se protiv onog koji razdvaja između namaza i zekata; – pa mu Umer r.a. reče: – kako ćeš se boriti kad je Poslanik a.s. rekao: "naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne kažu da nema drugog božanstva osim Allaha, pa ako kažu, svoju su krv i imovinu zaštitili od mene, osim s onim što zahtijeva (njihovo svjedočenje da nema božanstva osim Allaha); – pa reče ebu Bekr: – zar zekat nije od onog što ono (svjedočenje) zahtijeva? Tako mi Allaha, kad bi me sprečili od užadi koja su davali Allahovom Poslaniku borio bi se protiv njih zbog tog sprečavanja; – pa reče Umer: – shvatio sam da je Allah učinio prostranim grudi Bekrove za borbu; i shvatio sam da je bio u pravu. Pa su ashabi slijedili ebu Bekra u tome i borili su se protiv onih koji su se odmetnuli sve dok ih nisu povratili u prvobitno stanje t.j. u Islam. A onoga koji je u svojem odmetanju ostao uporan, kaznili su smrću.

Brate, zar ti ova priča ne govori dovoljno o tome kako su se ashabi pridržavali sunneta Resul-llaha s.a.v.s.?

U ovoj vjerodostojnoj priči jeste dokaz uzvišenja sunneta i rada s njime. A jedna je starica došla ebu Bekru pitajući ga o svome djelu nasleđa, pa joj on reče: – nema tebi ničega u Allahovoj knjizi niti pak znam da je Poslanik a.s. tebi nešto dosudio; pa je zatim upitao ashabe, i neki mu od njih posvjedočiše da je Allahov poslanik dodjelio babi šestinu nasleđa. Pa joj ebu Bekr dosudi šestinu.

A Umer je savjetovao svoje ovlašćene poslanike da mu ljudi sude Kur'anom, a ako određeno pitanje ne nađu u Kur'anu, pa na njima je da se povrate sunnetu. A kada je bio upitan o propisu Imlas (spontani abortus izazvan

udarcom is vana), upitao je ashabe o tome. Pa su mu odgovor dali Muhamed ibn Muselme i Mugire ibn Šu'be da je Poslanik a.s. u tom pitanju dosudio oslobađanje roba onome koji je izazvao Imlas, ili oslobađanje majke tog roba. pa je Umer s ovim propisom rešio ovo pitanje.

A kad je Osman upitan o propisu po kome se žena ne može preudati nakon smrti muža, obavjestila ga je o tome Feriat, kćer Malikova, da joj je Poslanik a.s. naredio da iza smrti svoga muža ostane u njegovoj kući sve dok knjiga ne dostigne rok (t.j. dok ne prođu tri mjeseca pranja kako je to spomenuto u Kur'anu). Pa je ovim propisom Osman i presudio.

A kad su se ibni Abbasu suprotstavili riječima Umera i ebu Bakra, on im reče: – "Gotovo da se na vas spusti kamenje s neba; kažem vam rekao je Allahov poslanik, a vi mi kažete rekao je Bekr i Umer"

A, kad su se Abdullahu sinu Umerovu suprotstavili u nekom sunnetu, on bi im rekao: – Da li je nama naređeno slijediti Umera ili sunnet?"

A, kad je jedan čovjek rekao Imranu ubn Husajnu: – "Govori nam o Allahovoj knjizi", dok je ovaj govorio o sunnetu, nervozno mu reče: "Sunnet je tumač Allahove knjige, a da nije sunneta ne bi znali da je podne namaz – četiri rek'ata; akšam tri; sabah dva; i ne bi znali pojedinosti propisa o zekatu, i druge pojedinosti u ostalim "šerijatskim" propisima . . ."

A vjerodostojne predaje koje su nam prenesene od ashaba Allahovog poslanika a.s. jesno govore o njihovoj jakoj privrženosti sunnetu, i o upozorenju onome koji ga se ne pridržava. Od ovih predaja izdvajamo priču Abdullaha sina Umerova koji je citirao riječi Poslanika a.s. "ne sprečavajte robinje Allahove³, Allahovih kuća" – pa je jedan od njegovih sinova odvratio: "Tako nam Allaha

3) robinje Allahove – žene

spreći ćemo ih" –; pa se Abdullah naljuti na njega, pa ga svom snagom ukori govoreći mu: – "Kažem, rekao je Allahov poslanik, a ti mi kažeš Allaha nam, sprečićemo ih.

Kad je Abdulla Mezeni ashab Allahovog poslanika a.s. ugledao svog rođaka kako kamenčićima baca na ljude, reče mu: – "Allahov je poslanik zabranio bacanje kamenčića; i reče: "S time se ne može u lovu loviti, a niti neprijatelja raniti, ali to lomi zub i izbija oko" –, Pa nakon ga je upozorio ovim Poslanikovim riječima ponovo ga ugleda kako baca kamenčiće, pa mu reče: – "Tako mi Allaha, nikada ti više neću progovoriti, obavjestio sam te da je Allahov poslanik zabranio bacanje kamenčića, a ti to ponovo radiš?"

Prenosi Bejhneki od Ejuba Sahtejanija, koji je bio ta'bi'in, da je rekao" – "Ako se obraćaš čovjeku sunnetom, pa ti on kaže: – pusti to govori nam Kur'anom, znaj da je taj čovjek u zabludi."

Kaže nam Evzai r.a.: "Sunnet je sudac knjige (Kur'ana), sunet je povezao stvari koje je Kur'an općenito spomenuo, sve to u propisima koji nisu spomenuti u Kur'anu, kao riječi Uzvišenog:

"A tebi objavljujemo opomenu, da bi objasnio ljudima ono što im se objavljuje" POG. Nahl 44

Prenosi Bejhneki od Amira Sa'bija da je rekao nekim ljudima: "Vi ste propali onog momenta kada ste ostavili tragove (t.j. vjerodostojne Poslanikove hadise)."

Kaže imam Evzai r.a.: "Ako čuješ hadis Allahovog poslanika, čuvaj se da ne govoriš njemu u protiv, jer je Allahov poslanik dostavljač Uzvišenog Allaha".

Keže Sufjen ibn Seid Tewri: "Celo je znanje u hadisu".

A imam Malik kaže: "Svakome se od nas vraća riječ, osim stanovniku ovog groba, pa pokaza na grob Poslanika a.s."

Kaže ebu Hanife r.a.: "Ako mi dode hadis Allahovog poslanika, pa na mojoj glavi i oku."

A, Šafi'i r.a. kaže: "Ako prenesem vjerodostojan hadis od Allahovog poslanika, pa ga ne upotrebim, posvjedočite da sam izgubio razum." "Ako izgovorim riječ koja se suprotstavlja hadisu Allahovog poslanika udarite mojom riječju o zid."

Kaže imam Ahmed ibn Hanbel: "Nemoj me slijepo slijediti, a nemoj ni Malika, a ni Safi'ija, pa uzmi odakle smo i mi uzeli (t.j. iz sunneta)". "Čudim se ljudima koji znaju vjerodostojnost predaje u pojedinim Poslanikovim hadisima, pa i pored toga uzimaju mišljenje Sufjanovo (jedan od velikih alima među tabi'inima)."

Kaže Uzvišeni:

"Neka pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe". Nur 63

Pa je zatim Ahmed ibn Hanbel rekao: "Znaš li šta je to iskušenje?

– Iskušenje je širk (mnogoboštvo)".

Iz ovih se Hanbelovih riječi može zaključiti da ako se ne uzme za riječi Poslanika a.s. može se srce popuniti licemjerstvom, pa da čovjek propadne.

Mudžahid ibn Džabir komentarišući Allahove riječi:

"A, ako se u nečem ne složite, pa povratite to Allahu i poslaniku" – kaže – : povratiti Allahu znači, povratiti Njegovoj knjizi, a povratiti Poslaniku znači povratiti njegovom sunnetu –.

Kaže Zuhrij r.a. "naša je prijašna ulema govorila: – držati se sunneta, znači, spasiti se".

Ibn Ketir komentarišući gore spomenute Allahove riječi:

"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne . . . " – kaže – : "znači naređenje Allahovog poslanika a.s. koji je

ujedno njegov metod i put, njegov sunnet i šerijat s kojim je poslat; pa se riječi i djela mjere riječima i djelima Muhammeda a.s.; pa ono što se sa njegovim riječima slaže, prima se, a ono što se sa njegovim riječima ne slaže, odbacuje se, ma koliko čuvena bila ta ličnost koja je to rekla".

Kaže Poslanik a.s.: "Ko učini neko djelo nije na njemu naša stvar (Islam), pa to je odbačeno" PR. Buhari-Muslim

Pa neka se boji i pripazi onaj koji se suprotstavlja šerijatu ovog Poslanika a.s. da ga kakvo iskušenje ne stigne t.j. da mu nifak u srce ne uđe, ili da se za kakvim bid'atom (novotarija) ne povede. Ili da ih bolna patnja ne snade na dunjaluku izvršenjem kazne nad njim, ili da ih hapšenjem i zatvorom ne kazne.⁴

Takvo nam stanje objašnjava hadis kojega prenosi ebu Hurejre da je Poslanik a.s. rekao:

"Moj i vaš primer jeste kao primer čoveka koji je naložio vatru, pa kad je ona osvijetlila okolinu počеше leptiri i ovi gmizavci koji upadaju u vatru, upadati u nju. Pa počе da ih zaustavlja ali ga oni nadjačaše, pa upadoše u vatru; – reče – : "Pa takav je moj i vaš primer, ja uzeh da vas zaštitim od vatre, dodoste do vatre, pa me nadjačaste, i upadoste u nju".

A, imam Sujuti u svojoj knjizi "Ključ dženeta" kaže: "Znajte, neka vam se Allah smiluje, da onaj ko porekne da bit hadisa pretstavljena u djelu ili riječi, nije šerijatski dokaz, pa taj je postao kafir i ne ubraja se u muslimane, i sudnjega će se dana prozivati s jevrejima i hrišćanima, ili s onim s kojim ga Allah proživi od nevjerničkih stranki".

4) Ovdje se pod pojmom zatvaranje i hapšenje misli na sprovođenje šerijatskog propisa shodno Kur'anu i sunnetu, i sve to u Islamskoj državi

KUVAJT

جمعية أحياء التراث الإسلامي

**ORGANIZACIJA PREPORODA
ISLAMSKJE MISLI KUVAJT
ODBOR ZA EVROPU I AMERIKU**